

- Velkommen til pressemøde om Økonomisk Redegørelse.
- Jeg har glædet mig til at præsentere den. Og I har også glædet jer, kan jeg forstå. Der har i hvert fald været meget opmærksomhed om offentliggørelsestidspunktet.

- Dansk økonomi er på vej mod nye tider
- Det har været en lang genopretning efter den globale finanskriser og gældskrisen i Europa. Men nu kan vi for alvor se enden på den.
- Det betyder, at vi skal lægge kriseretorikken bag os. Og vende os mod de nye udfordringer.

Den økonomiske fremgang er bredt funderet

Det private forbrug stiger

Virksomhederne investerer mere

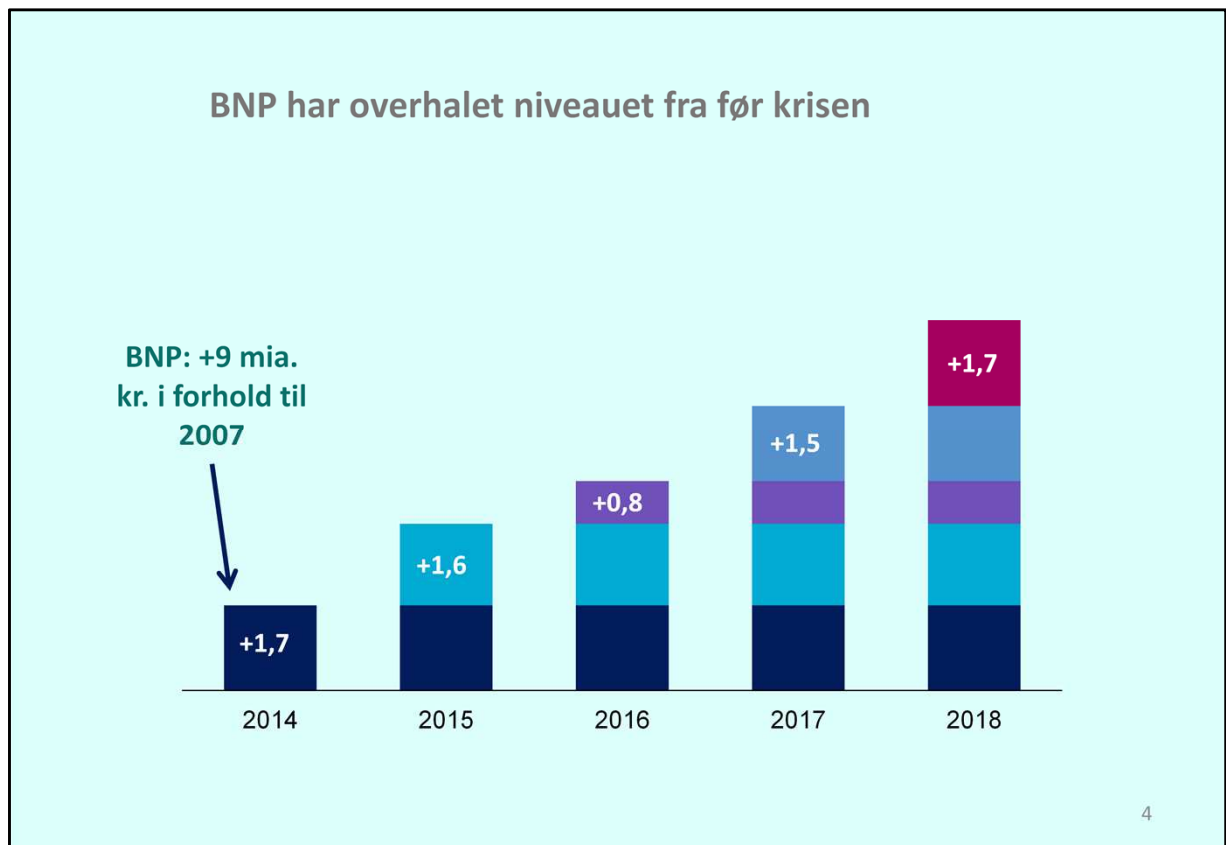
Beskæftigelsen stiger stærkt, og ledigheden er lav

Eksporten er i fremgang

3

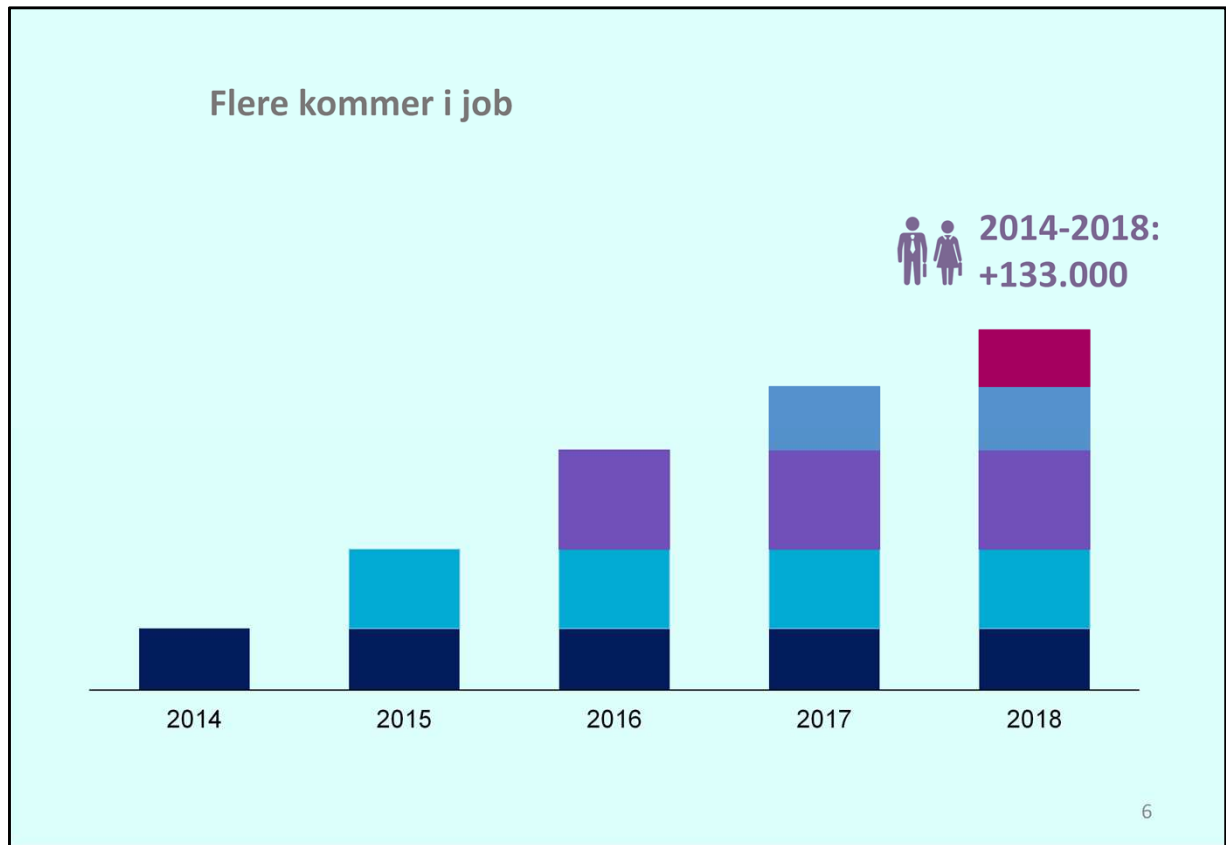
- BNP er nu vokset hvert år siden 2009, og der er udsigt til at fremgangen fortsætter.
- Det private forbrug er vokset pænt det seneste år, og virksomhederne investerer mere. Det har gjort grundlaget for vækst bredere.
- Det hænger tæt sammen med en positiv udvikling på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsen vokser i et hastigt tempo, og ledigheden er lav.
- Vores eksport bidrager også til væksten, selv om fremgangen lige nu ikke er helt så stærk som for den indenlandske efterspørgsel.

- Dansk økonomi er kommet langt siden krisen.
- I 2014 oversteg BNP niveauet fra 2007, hvor dansk økonomi var kraftigt overophedet.
- Og vi venter, at væksten kan fortsætte. Vi kom lidt svagt ind i 2016, men der har været i fremgang i løbet af året. Næste år venter vi en vækst på 1,5 pct. og på 1,7 pct. i 2018.

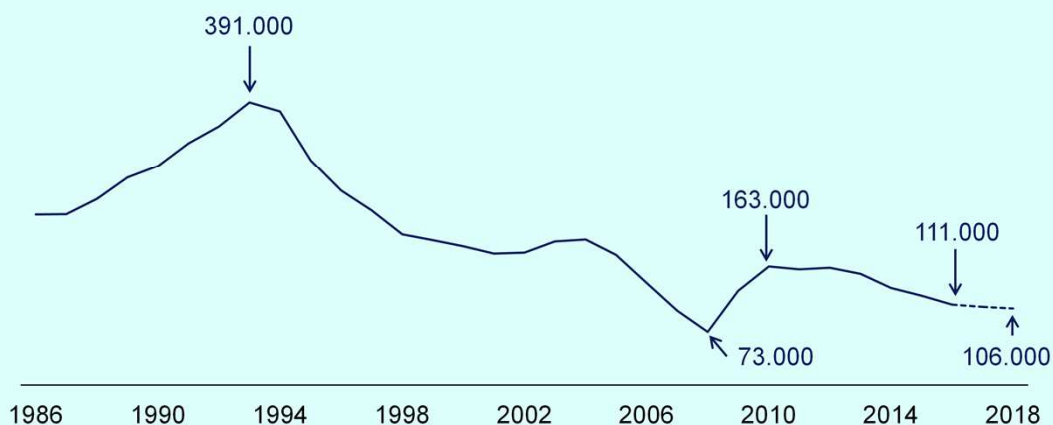

- Der er kommet godt gang i arbejdsmarkedet.

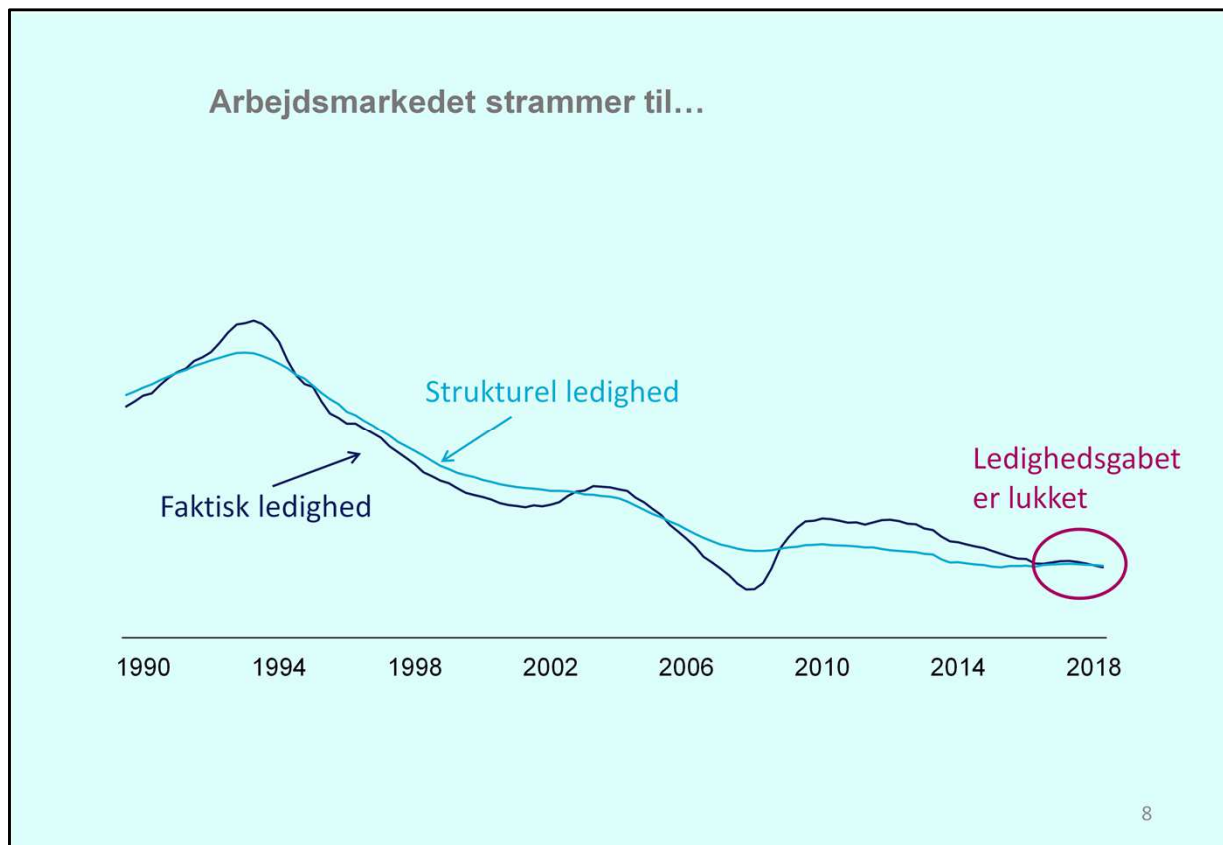
- Når vi kommer frem til 2018, regner vi med, at 133.000 flere er kommet i job i forhold til 2014. Og alene i år er der udsigt til en stigning på omkring 45.000 personer. Det går opad i et meget hastigt tempo.
- Det er vel at mærke i den private sektor, at jobbene bliver skabt. Stort set hele fremgangen sker i den private sektor, mens beskæftigelsen i den offentlige sektor vil være omtrent uændret.

Ledigheden er på sit laveste i 40 år, undtagen 2007 og 2008

7

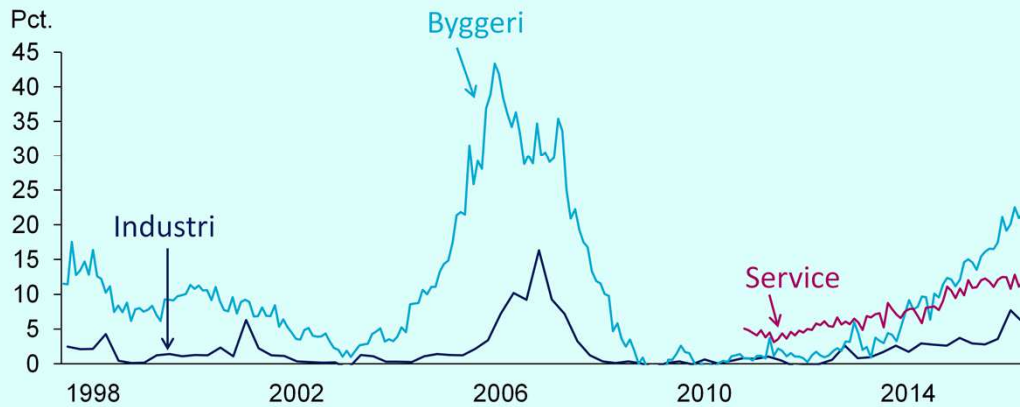
- Ledigheden er allerede faldet til et historisk lavt niveau. Faktisk er det kun i 2007 og 2008, at arbejdsløsheden var lavere. I de år var arbejdsmarkedet kraftigt overophedet.
- I dag er der omkring 111.000 ledige. Ledigheden er altså reduceret til omkring en fjerdedel af niveauet i 1990'erne.
- Det er ikke sket af sig selv. Udviklingen skyldes en lang række reformer, der har forbedret strukturerne på arbejdsmarkedet. Det er et billede på, at reformer virker.

- Den meget lave arbejdsløshed og en hastigt stigende beskæftigelse betyder, at der bliver færre ledige hænder.
- Vi forventer, at ledigheden falder til omkring det strukturelle niveau i prognoseperioden. Den strukturelle ledighed er et mål for, hvor lav ledigheden kan være, uden at der opstår pres på arbejdsmarkedet.
- Som I kan se, står vi allerede nu i en situation, hvor arbejdsmarkedet strammer til.

... og flere virksomheder siger, de mangler arbejdskraft

9

- Flere og flere virksomheder melder nu, at de har svært ved at rekruttere den arbejdskraft, de har brug for.
- Udfordringen er størst i byggeriet, men tendensen går også opad i industrien og serviceerhverv
- Vi er stadig langt fra situationen omkring 2007, hvor arbejdsmarkedet var kraftigt overophedet. Der er heller ikke tegn på decideret lønpres endnu.
- Men vi ved af erfaring, at situationen hurtigt kan udvikle sig.

- Faktisk er vi i den situation, at uden de senere års reformer, så havde der allerede nu været pres på arbejdsmarkedet. Det fremgår af den stiplede linje, som viser den strukturelle beskæftigelse i fravær af reformer som tilbagetrækningsreformen.
- Det har givet plads til en større jobvækst, end der ellers havde været muligt.
- Det er min klare prioritet, at vi skal længere ad den vej. Nye initiativer, der får flere ind på arbejdsmarkedet, vil kunne forlænge opsvinget og jobvæksten og i sidste ende øge velstanden.

Beskæftigelsesfremgang på tværs af:

✓ Uddannelse

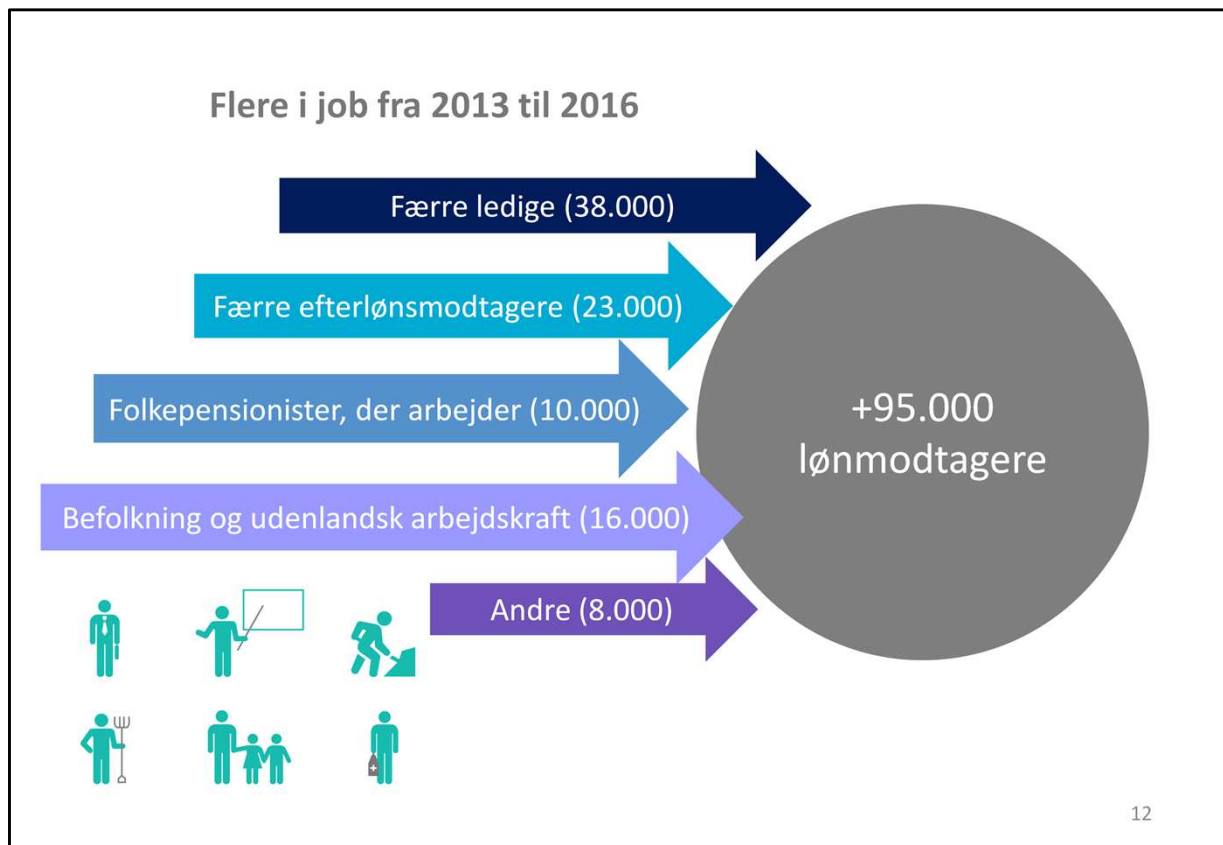
✓ Lønniveau

✓ Herkomst

✓ Landsdele

11

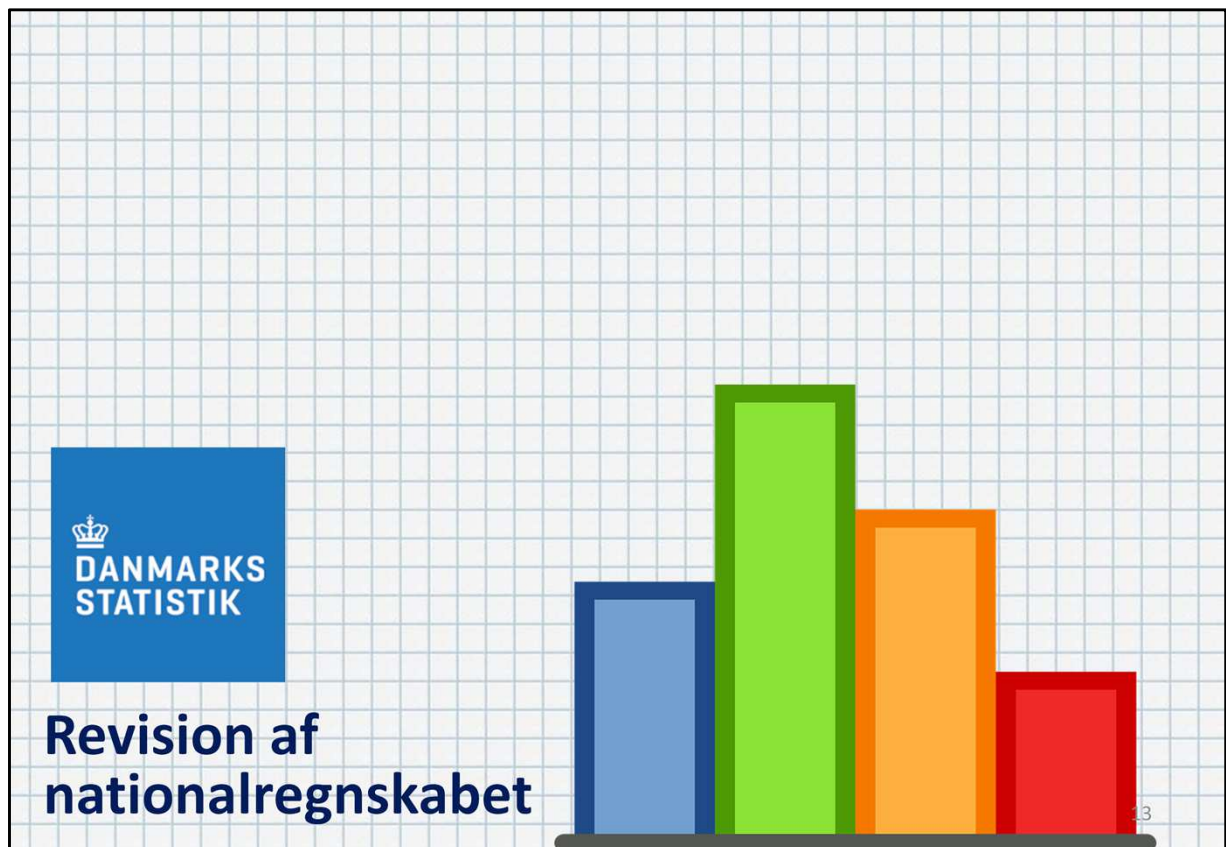
- Vi har i forbindelse med denne redegørelse kigget nærmere på, hvem der har haft glæde af stigningen i beskæftigelsen de seneste år.
- Det korte svar er: Alle dele af samfundet.
- Beskæftigelsesfremgangen er sket bredt på tværs af uddannelse, lønniveau og herkomst – og også på tværs af landet.

- Man kan også dele stigningen op på, hvor de flere beskæftigede er kommet fra.
- Det er ikke kun ledige, som er kommet i job. Der også blevet langt færre efterlønsmodtagere i løbet af de senere år. Og flere folkepensionister, som arbejder.

Kategorien "Andre" omfatter: Arbejdstagere, som er bosiddende i udlandet (4.000), og personer på de øvrige overførselsindkomster (4.000), navnlig førtidspension.

- I november offentliggjorde Danmarks Statistik resultatet af en ekstraordinær revision af nationalregnskabet.
- Jeg vil ikke gennemgå alle detaljerne her. Dem kan I læse om i bogen. Men jeg vil lige fremhæve nogle få ting.

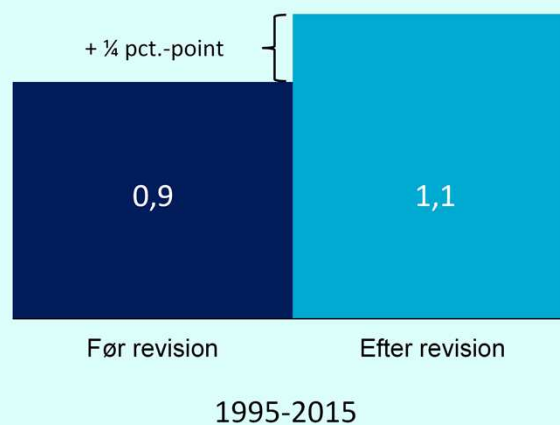
Revision giver et klarere billede af opsvinget

14

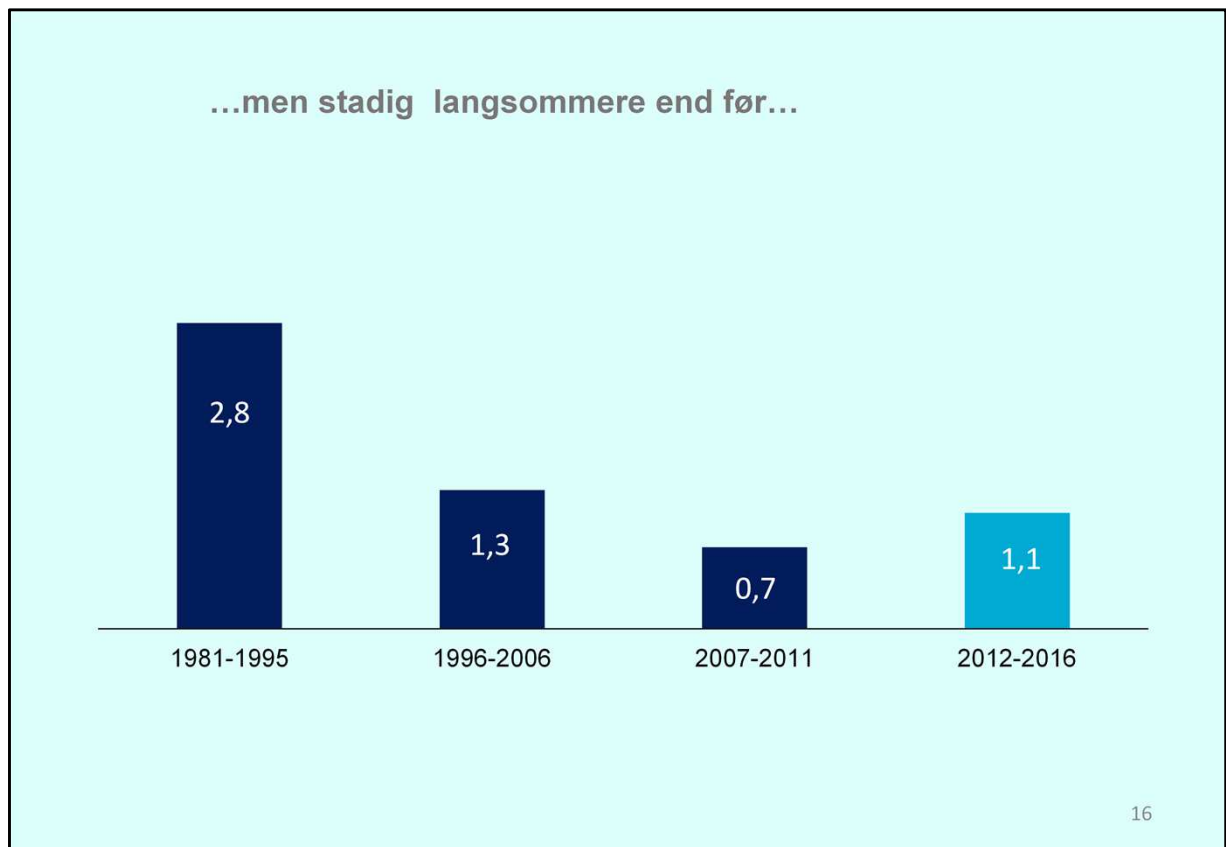
- De nye nationalregnskabstal viser, at genopretningen af dansk økonomi er sket fra et tidligere tidspunkt og hurtigere, end tidligere opgørelser har vist.
- Der har været højere vækst i dansk økonomi i alle årene siden 2010.
- De nye tal giver et klarere billede af opsvinget. Før har vi lagt mindre vægt på BNP-tallene, fordi det var svært at forstå, hvorfor virksomhederne har haft så travlt med at ansætte siden 2013, når der ikke rigtigt var gang i BNP-tallene. Nu viser tallene, at væksten faktisk også var der. Det giver bedre mening.

Produktiviteten i den private sektor vokser hurtigere efter revisionen...

15

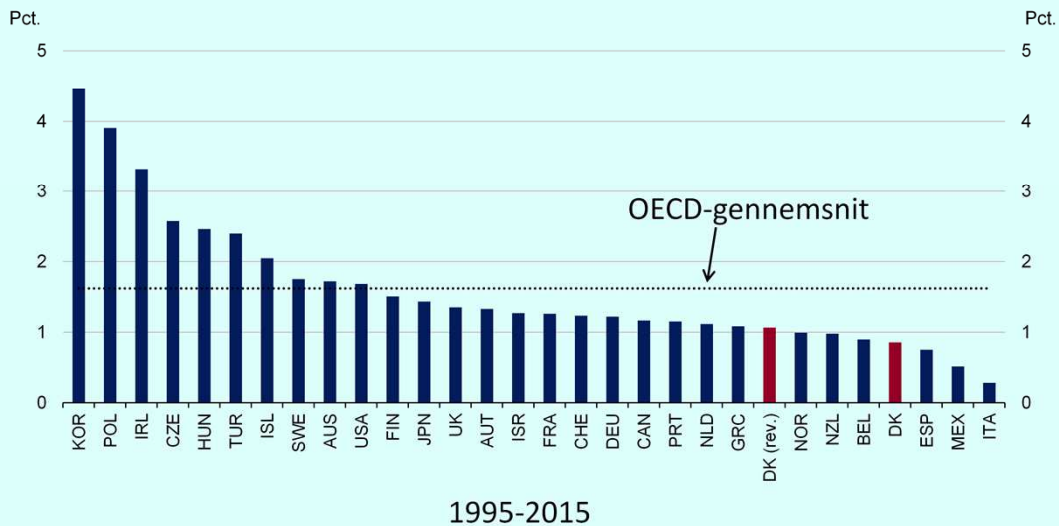
- Tallene viser også en lidt bedre udvikling i produktiviteten i den private sektor.
- Før revisionen steg produktiviteten i den private sektor med lige under 1 pct. om året (fra 1995 til 2015), nu er produktivitetsvæksten opgjort til lige over 1 pct. om året.

- Det ser bedre ud, men set i et historisk perspektiv er det altså stadig ikke prangende.

...og langsommere end andre lande (1995-2015)

17

- ... og vi ligger stadig i den lave ende i sammenligning med andre OECD-lande.
- Vi skal have tempoet op. En højere produktivitetsvækst vil øge produktionspotentialen og vil kunne dæmpe mulige kapacitetsbegrænsninger. På længere sigt er produktivitetsvæksten afgørende for udviklingen i vores velstand.

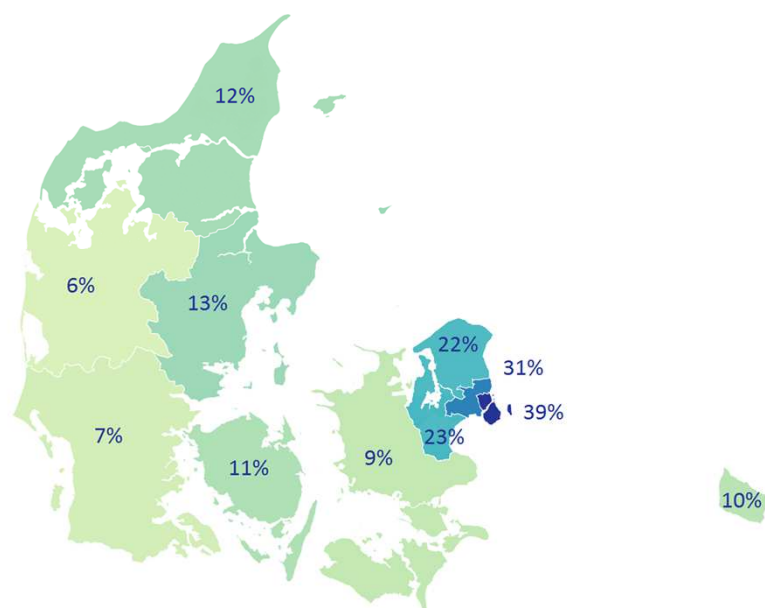

Figuren viser vækst i BNP pr. arbejdstime i OECD-landene i perioden 1995-2015.

- Det går også mod nye tider for husholdningerne i Danmark

Boligpriserne er steget i hele Danmark fra lavpunktet i 2012

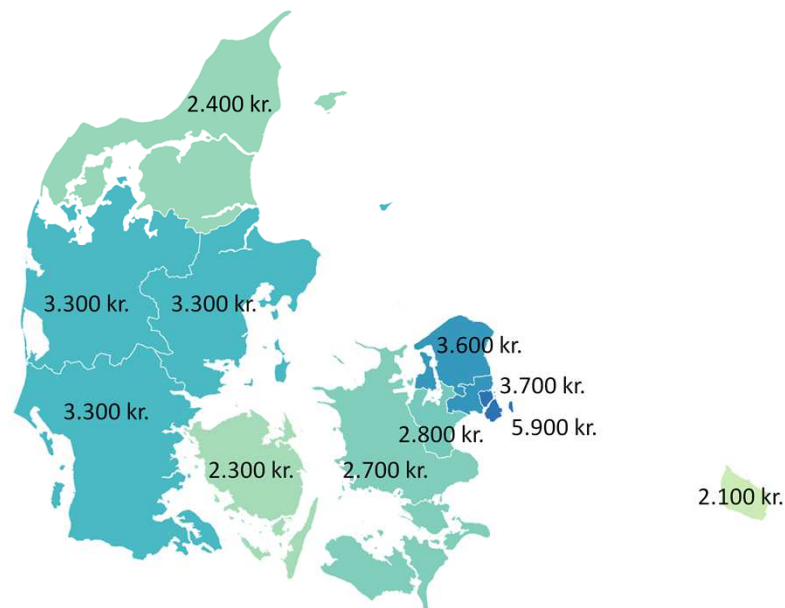
19

- Vi ser tydeligt fremgangen i dansk økonomi på boligmarkedet.
- Boligpriserne stiger over hele landet, og især for lejligheder i København er priserne steget markant.
- Vi ved fra sidste årti, at udviklingen kan komme til at gå for hurtigt med uholdbare boligprisstigninger.
- Dét er vi ikke endnu. Der er ikke tegn på, at prisstigningstakten bare tager til i fart. Faktisk er den aftaget lidt de seneste måneder.
- Og husholdningerne reducerer i disse år deres gæld i forhold til både deres indkomster og deres formue. Problemet i sidste årti var den store gældsætning, der førte til et lånefinansieret forbrug.
- Men højere boligpriser skaber plads til, at familierne kan bruge lidt af friværdien. Også uden at det bliver uholdbart.

Figuren viser stigningen i Danmarks Statistiks prisindeks for ejendomssalg af enfamiliehuse fordelt på landsdele. Den procentvise stigning er beregnet fra år 2012 til 2. kvartal 2016.

Indkomster er steget i hele landet fra 2012 til 2015

20

- Samtidig med at boligpriserne stiger, så stiger indkomsterne også.
- Der er naturligvis forskelle på tværs af landet, men alle landsdele har fået gavn af højere beskæftigelse og større indkomster.

Figuren viser ændringen i udbetalt A-indkomst fra år 2012 til år 2015, deflateret med forbrugerprisindekset. Stigningerne er beregnet som ændringen i den gennemsnitlige værdi af udbetalt A-indkomst for alle personer i alle indkomstintervaller i de respektive landsdele.

Det private forbrug vokser

21

- Det øger mulighederne for forbrug, og det private forbrug har udviklet sig stærkt siden starten af 2014.
- Vi forventer en stabil vækst i det private forbrug på omkring 2 pct. om året i prognoseperioden.
- Og det private forbrug vil være en væsentlig drivkraft bag væksten i dansk økonomi.

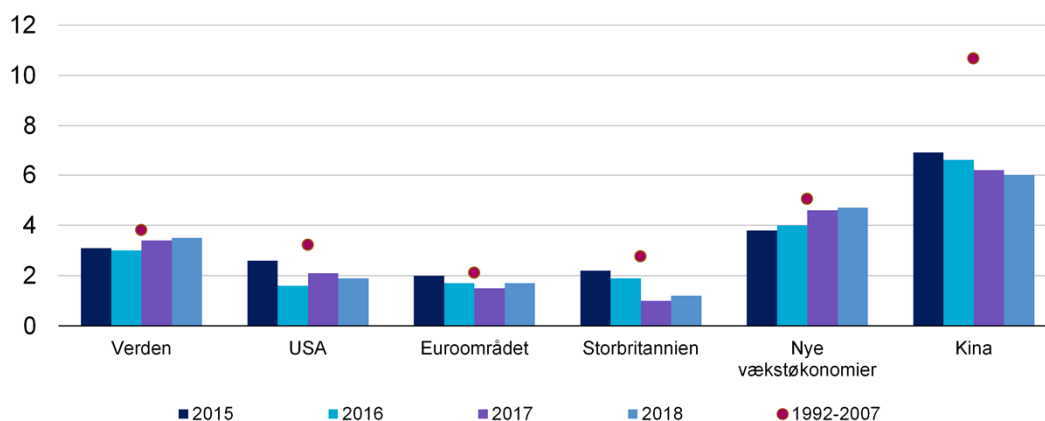

**Efterhånden også
bedre udsigter for
eksporten**

22

- I modsætning til det private forbrug er eksporten kun steget i et langsomt tempo den seneste tid.
- Men der er udsigt til en gradvis bedring.

Moderat globalt væksttempo

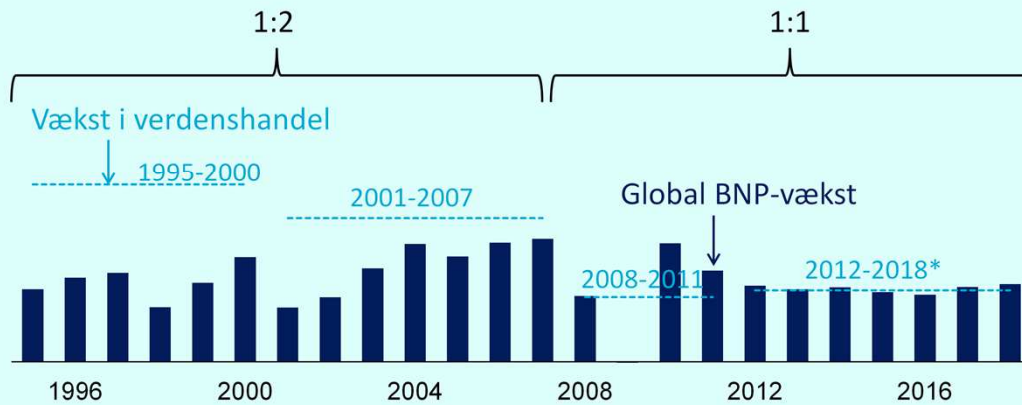

23

- Det globale væksttempo er ikke særligt højt, og der er usikkerhed om udviklingen i udlandet.
- I Europa er forventningen, at væksten vil tage af i Storbritannien på grund af Brexit. Og når vi ser ud i verden, er Kina blevet en mindre vækstmotor end tidligere.
- 2016 har været et år med høj politisk usikkerhed, og usikkerhed kan generelt få husholdninger og virksomheder til at være mere tilbageholdende, også herhjemme.

Afdæmpet verdenshandel i forhold til BNP

24

- Samtidig vokser verdenshandlen langsommere end før krisen. Før krisen var det generelt sådan, at når globalt BNP steg med 1 pct., så voksede verdenshandlen dobbelt så hurtigt. Nu er forholdet nærmere 1 til 1.
- Det er der flere forklaringer på.
- Noget af det er forbigående, som fx at investeringerne er vokset langsomt i de seneste år i mange lande. Investeringer er meget handelsintensive (de har betydning for importen af kapitalgoder).
- Men der er også noget, der ser ud til at have mere varig karakter. Vi ser i disse år en stigende tendens til protektionisme og indadvendt politik. Det er ikke godt nyt for et lille land som Danmark, der er helt afhængig af handel med

omverdenen.

Fremgang i eksporten trods svag søtransport

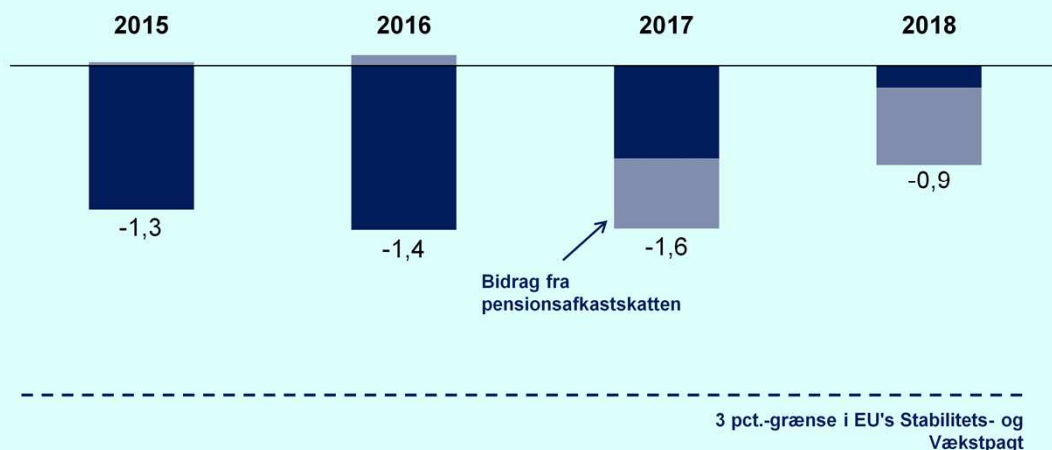
25

- En svag udvikling i verdenshandlen rammer især søtransporten, som er en vigtig del af dansk eksport. Det er baggrunden for, at eksporten kun er vokset langsomt i år.
- Når vi ser på eksporten af andre tjenester og på industrieksporten ser det bedre ud. Og det er værd at bemærke, at de altså betyder meget mere for dansk beskæftigelse og BNP end eksporten af søtransport.
- Fra næste år venter vi igen fremgang i eksporten.

- Jeg vil slutte af med et par ord om den økonomiske politik, inden I får lejlighed til at stille spørgsmål.

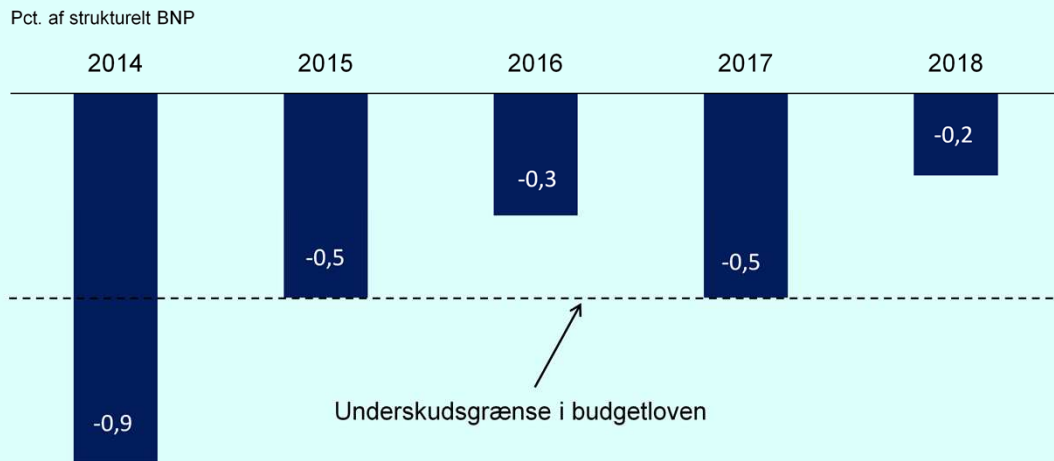
Den offentlige saldo forbedres i takt med konjunkturerne

27

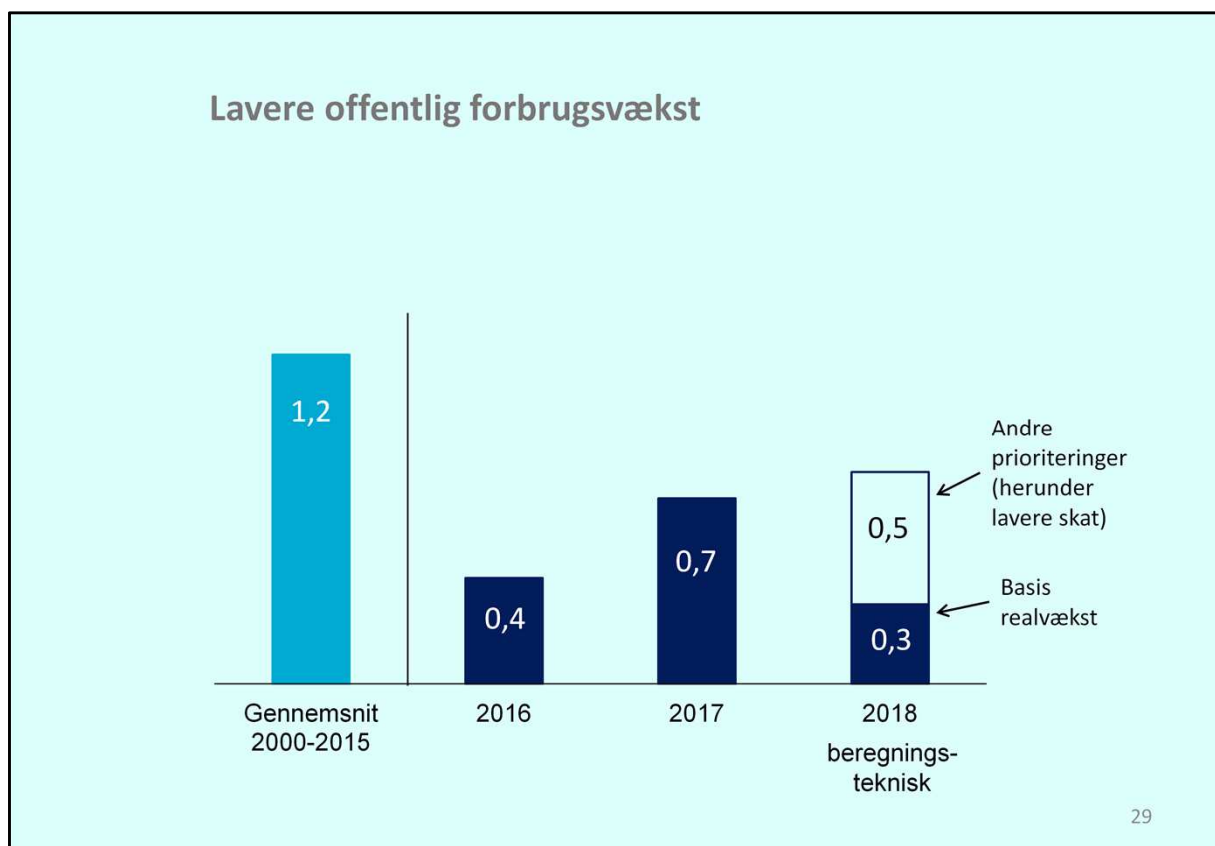
- Efterhånden som tilstanden i dansk økonomi fortsætter med at bedres, nærmer underskuddet på den offentlige saldo sig også nul
- Vi skønner et underskud på 1,6 pct. af BNP i 2017 og på 0,9 pct. af BNP året efter.
- Tallene sløres lidt af udviklingen i indtægterne fra pensionsafkastskatten, som kan svinge en del fra år til år. Bidraget fra pensionsafkastskatten bliver væsentligt mindre i de kommende år, efterhånden som renterne stiger fra det meget lave niveau lige nu. Det skyldes, at kursen på obligationer falder, når renterne stiger.
- Hvis vi tager højde for udsvingene i indtægterne fra pensionsafkastskatten, er skønnet for den offentlige saldo meget tæt på nul i 2018.

Strukturel saldo inden for grænsen i budgetloven

28

- Samtidig venter vi også, at den strukturelle saldo vil holde sig inden for grænsen på 0,5 pct. af BNP i budgetloven i alle årene.
- Der er ikke taget stilling til de konkrete prioriteringer om den økonomiske politik i 2018. Der er lagt beregningstekniske forudsætninger til grund, som indebærer et underskud på den strukturelle saldo på 0,2 pct. af BNP.

- Sammenlignet med tidligere er der udsigt til en lav vækst i det offentlige forbrug i de kommende år.
- Regeringen har et mål om en basis realvækst i det offentlige forbrug på 0,3 pct. om året. Hertil kommer midler fx fra en SU reform og til national sikkerhed. Det vil være afsættet for de konkrete prioriteringer vedrørende 2018, som fastlægges i forbindelse med regeringens udspil frem mod 2025 og finansloven for 2018. I den forbindelse vil der også blive taget bestik af udviklingen i arbejdsudbuddet og behovet for en konjunkturstabiliserende politik.
- Beregningsteknisk er råderummet regnet ind som en realvækst i det offentlige forbrug på 0,8 pct. i 2018. Regeringen ønsker en basis realvækst på 0,3 pct. og at de resterende 0,5 pct. reserveres til andre prioriteringer, herunder lavere skat.

En offentlig forbrugsvækst på 0,5 pct. svarer til ca. 2½ mia. kr.

Økonomisk politik, som reducerer kapacitetspresset:

➔ **Finanspolitikken tilpasses mod balance**

➔ **Reformer skal øge beskæftigelsen og forlænge opsvinget**

30

- Regeringen vil føre en økonomisk politik, som reducerer kapacitetspresset i dansk økonomi
- Det indebærer for det første, at finanspolitikken skal tilpasses mod balance, når det – som nu – går mod nye og bedre tider i dansk økonomi.
- For det andet skal vi gennemføre tiltag, som kan øge beskæftigelsen og forlænge opsvinget. Vi skal sikre, at det er attraktivt at arbejde, og at den gode indsats belønnes. Skattetrykket skal ned.
- Vi skal også have gennemført initiativer, der styrker produktiviteten.
- En højere produktivitetsvækst vil øge produktionspotentialet og vil kunne dæmpe mulige kapacitetsbegrænsninger. På længere sigt er produktivitetsvæksten afgørende for udviklingen i vores velstand.

- Det vil vi fremlægge udspil til i 2017.